

2026-02-23

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Ert dnr LI2025/01991

Remissvar på Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa (SOU2025:58)

Sveriges veterinärförbund (förbundet) vill lämna följande synpunkter avseende de delar som berör veterinärmedicinsk verksamhet, djurhälsa och djurvälstånd, där veterinärer är direkt involverade. Vi finner framför allt problem kring två områden; förslaget om villkorad läkemedelsanvändning (ViLA) för häst samt förslaget att delegera ultraljudsundersökningar av ston till andra yrkesgrupper.

Vi avstryker starkt förslaget om ViLA på häst av följande anledningar:

1. ViLA är utformat för produktionsdjur där målet är säkra livsmedel, tydliga symtomprotokoll och relativt homogena produktionssystem. Hästnäringen har betydande skillnader gentemot produktionsdjursverksamheten och är betydligt mer heterogen genom att tex:
 - Majoriteten av alla hästägare i Sverige endast håller en eller två hästar.
 - Kunskapsnivån är mycket varierande hos ägarna.
 - Hästars sjukdomsbilder är mer individuella, komplexa och ofta subtila.

Vi bedömer att ytterst få hästhållare skulle kunna uppfylla de kompetenskrav som krävs för säker och korrekt ViLA-hantering.

2. När hästägare gör egna bedömningar riskerar tidiga symtom på allvarliga tillstånd – exempelvis kolik, sårskador, hälta, infektioner – att missas. Detta ökar risk för lidande och förvärrade sjukdomstillstånd.
3. Hästar i Sverige används i första hand för träning, tävling och prestationskrävande aktiviteter. Vi ser en betydande risk att fel läkemedel ges, behandlingar dokumenteras bristfälligt samt att karenstider inte följs. Detta riskerar att leda till ökade dopingfall,



vilket skulle skada både djurvälståndet och hela hästsportens trovärdighet.

4. ViLA förutsätter att veterinären ska ansvara för utbildning, delegation och uppföljning. I praktiken innebär detta ett betydande administrativt ansvar utan att veterinären har praktisk möjlighet att kontrollera djurhållarens kompetens eller efterlevnad.

Vi bedömer därför att ViLA för häst riskerar att försämra både djurvälstånd och säker läkemedelsanvändning. Vi avstyrker därför införandet av ViLA i hästverksamhet.

Vi avstyrker även starkt förslaget gällande delegering av ultraljud av ston och anser att detta fortsatt bör vara en veterinärmedicinsk uppgift

Rektala ultraljud som utförs på ston innebär en reell risk för allvarliga skador. För att på ett säkert sätt kunna utföra detta krävs:

- Mycket god anatomisk kunskap om hästens bukåla
- Klinisk erfarenhet
- Förmåga att bedöma normal vs. patologisk vävnad
- Omedelbar handlingsberedskap vid komplikationer som rektalruptur, blodkärlsruptur och akuta smärttillstånd. Dessa komplikationer är så pass akuta att de kräver omedelbar veterinärmedicinsk kompetens. Rektalruptur är en av de mest akuta och livshotande komplikationerna inom hästmedicin. Att förebygga, upptäcka och åtgärda tidiga tecken är avgörande och kräver veterinär.

Misstolkningar av ultraljudsfynd kan vidare leda till betydande djurvälstånds- och ekonomiska konsekvenser. Felbedömningar av exempelvis follikelmognad, dräktighetsstatus, cystor och embryodöd, kan leda till misslyckade betäckningar, felaktig behandling, förlorade dräktigheter eller försämrade fertilitet. Detta påverkar både djurens välfärd och företagarnas ekonomi.

Vi anser att ansvar för dessa undersökningar inte kan överlåtas till yrkesgrupper utan veterinärmedicinsk utbildning. Det är en alltför riskabel delegering av en invasiv och potentiellt livshotande undersökning och vi avstyrker således förslaget.

TRACES

Vi kan hålla med om att akut sjuka hästar borde få tillstånd att åka enbart på akutveterinärens intyg efter att de av den veterinären bedömts icke smittsamma och i transportabelt skick (dvs. utan hälsointyg i Traces) för att minska risken för smittspridning men samtidigt upprätthålla gott djurskydd. Däremot vid en planerad operation borde det inte vara några problem att hinna ordna ett ordentligt hälsointyg från en officiell veterinär/Traces-intyg, varför de inte bör undantas kraven vid transport inom Norden (Danmark, Finland, Norge, Sverige).



Vi avstyrker däremot att ston och ston med föl ska kunna åka till annat land för betäckning/seminering utan någon form av hälsointyg (idag traces). Denna grupp av individer utgör den största gruppen för smittspridning av grupperna tävlingshästar, försäljningshästar samt betäckningsston. De åker ofta till större anläggningar där hingstarna hålls eller seminanläggningar med många ston där de delar hage eller boxvägg med hästar från många olika platser. De har flest nya hästkontakter och dessutom under längst tid och utgör därmed störst risk. De bör därför ha krav på Traces eller motsvarande hälsointyg för att få åka mellan länder.

Remissvaret har i huvudsak utformats av veterinärförbundets hästsektion

Med vänliga hälsningar

Sveriges Veterinärförbund